

HORVÁTH MARIANN¹**Az ausztriai és a magyar logopédusképzés és –továbbképzés összehasonlítása**

A tanulmány célja, hogy bemutassa a jelenlegi ausztriai és hazai logopédusképzés sajátosságait. A felsőoktatási intézmények képzési kínálatának leírása az elsődleges források (honlapokon található tájékoztatók, tantervek) feltárásával és elemzésével történt. A tájékoztató anyagok vizsgálatán túl szükséges volt a hatályos jogszabályok megismerése és ismertetése. A dolgozat kísérletet tesz az alap- és mesterképzésen túl a szakirányú továbbképzési lehetőségek hasonlóságainak és eltéréseinek feltárására.

A logopédusképzés elhelyezkedése a felsőoktatási képzési rendszerben

Az Európai Unióhoz való csatlakozásunk óta több lehetőségük van a hallgatóknak arra, hogy tanulmányaikat részben vagy egészben külföldön végezzék. A képzések közötti átjárhatóság és a végzettséget igazoló okiratok elfogadtatása megkönnyíti a szakemberek életét. EU-s célként fogalmazódott meg a képzések egységesítésére való törekvés. Az 1999-ben megalkotott Bolognai Nyilatkozat rögzíti például a kétszintű képzést, a kreditrendszer alapját képező ETCS-rendszer bevezetését, valamint a minőségbiztosítás területét érintő európai együttműködés szorosabbra fűzését (Kozma–Rébay, 2008).

A nemzetközi egyezmények hatására a hazai és az osztrák logopédusképzésnek sok hasonlóságot kell mutatnia az alapképzés, a mesterképzés, a posztgraduális képzés és talán a továbbképzések területén is. Első lépésként a gyógypedagógia, azon belül a logopédia tudományok közötti helyét kell megállapítani. Magyarországon a logopédusképzés a pedagógus képzési területhez, a gyógypedagógusképzéshez tartozik a jogszabályok alapján² (Fehérné, 2005). Az alapidiplomával rendelkező logopédusok „képesek, illetve alkalmasak az orofaciális, fonációs, beszéd- és nyelvi zavarok és a specifikus tanulási zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) felismerésére, vizsgálatára, elkülönítésére (differenciáldiagnózisára). A zavarnak megfelelő logopédiai (nyelv- és beszédterápiás) ismeretterjesztő, prevenciós, nevelési-oktatási, fejlesztési, kezelési és terápiás feladatok megtervezésére és végrehajtására (ellátására) a 3–18 éves korú népesség körében a közoktatás területén, oktatási-nevelési és a

¹ doktorandusz, ELTE PPK Neveléstudományi Doktori Iskola, horvathmariann84@gmail.com

² vö. 2011. évi CCIV. tv. 102 §-a és 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet

pedagógiai szakszolgálatok körébe tartozó intézményekben, együttműködve a nevelésben, ellátásban, gondozásban érintett partnerekkel. Alapfokú ismeretekkel rendelkeznek a logopédiai korai fejlesztés és az egészségügyi intézményekben megjelenő orofaciális, fonációs, beszéd- és nyelvi zavarokról, melyek lehetővé teszik a képzés második ciklusban való folytatását” – a 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet szerint.

Ezzel szemben az ausztriai logopédusképzés az egészségügyi területhez tartozik. A képzés részletes leírását és a munkaerőpiaci információkat az Osztrák Egészségügyi Minisztérium 2014-as brosúrája tartalmazza³. A tájékoztató szerint a logopédus nyelvi-, beszéd-, hang- és audiológiai zavarok ellátását végzi, valamint orvosi és fogorvosi beutalás szerint audioimetriai vizsgálatot végez.

Látható, hogy a tudományterület besorolásnál adódó különbségek a szakmai kompetenciák definiálásánál, valamint az ellátórendszer kialakításánál eltéréseket generáltak. Feltételezhető, hogy a részletes elemzés sok eltérést fed fel a két ország képzése között.

Bemeneti követelmények

A képzés bemeneti követelményeinél ismét eltéréseket találunk. Hazánkban a jelentkezőknek elég érettségi vizsgát tenniük magyar nyelv és irodalomból, illetve egy választott idegen nyelvből vagy biológiából, emelt vagy középszinten. A logopédia szakirányra való jelentkezésnél, a gyógypedagógus alapszakos képzés első évének végén beszédalkalmassági vizsgát kell tenni⁴. A vizsga írásbeli tesztből és szóbeli részből áll, ahol a jelentkező artikulációs vizsgálatát végzik. Ezzel szemben az ausztriai felvételi eljárás sokkal szigorúbb. Ugyan az osztrák intézmények is érettségi vizsgának megfelelő végzettséghez, ún. Reifeprüfunghoz kötik a jelentkezést, emellett felvételi vizsgán is részt kell venniük a leendő hallgatóknak. A külföldi hallgatók C1 szintű, felsőfokú nyelvvizsgálóval jelentkezhetnek a képzésre. Az intézmények többsége az Osztrák Nyelvi Intézet ÖSD nyelvvizsgáját, vagy a Goethe Intézet Zentrale Mittelstufe Prüfungját részesíti előnyben⁵. A jelentkezőknek emellett B2 szinten, középfokon kell angolul tudniuk ahhoz, hogy a képzésben részt vehessenek. Az előzetes ismeretek meglétéén túl erkölcsi bizonyítvánnyal is rendelkezni kell a jelentkezőknek. A pályázók orvosi

³ http://bmg.gv.at/cms/home/attachments/2/9/2/CH1002/CMS1286285894833/gesundheitsberufe_20141022.pdf (utoljára letöltve: 2016. január 3.)

⁴ Mind a négy hazai felsőoktatási intézmény alkalmassági vizsgához köti a szakra való bejutást.

⁵ Mindkét vizsga felsőfoknak, C1 szintnek felel meg.

alkalmassági vizsgálaton is részt vesznek, melyről az orvos igazolást ad⁶. A képzés első évének végéig minimum 16 órás elsősegély-tanfolyamot kell végezniük, valamint a tiroli szakfőiskolára jelentkezőknek oltási kiskönyvvel (kanyaró, mumpsz, rubeola, bárányhimlő, szamárköhögés és hepatitis A,B ellen) is kell rendelkezniük (lásd FH Gesundheit honlapján közreadott tájékoztatót).

Alapképzés

Hazánkban négy képzőintézmény (ELTE BGGYK⁷, SZTE-JGYPK⁸, KE-PK⁹, SZE-AK¹⁰) hirdet gyógypedagógia alapszakot logopédia szakiránnyal nappali és levelező tagozaton. Mindkét képzési forma lehet önköltséges vagy államilag támogatott. Itthon évente minimum 90, maximum 820 hallgató jelentkezhet a képzésre (1. táblázat). Ebben a keretszámban azonban más szakirányok hallgatói is benne foglaltatnak. Arról nincs pontos információ, hogy logopédia szakirányra évente összesen hány hallgató jelentkezhet, illetve hányan végeznek.

<i>Intézmény</i>	<i>Képzéstípus</i>	<i>Munkarend</i>	<i>Finanszírozás</i>	<i>Szak</i>	<i>Keretszámok</i>
ELTE-BGGYK	A ¹¹	N ¹²	A ¹³	gyógypedagógia	15–220
ELTE-BGGYK	A	N	K ¹⁴	gyógypedagógia	
ELTE-BGGYK	A	L ¹⁵	A	gyógypedagógia	15–250
ELTE-BGGYK	A	L	K	gyógypedagógia	
KE-PK	A	N	A	gyógypedagógia	5–50
KE-PK	A	N	K	gyógypedagógia	
KE-PK	A	L	A	gyógypedagógia	5–70
KE-PK	A	L	K	gyógypedagógia	
SZE-AK	A	N	A	gyógypedagógia	10–70
SZE-AK	A	N	K	gyógypedagógia	
SZE-AK	A	L	A	gyógypedagógia	10–60

⁶ Hazánkban csak a SZE-AK kér általános orvosi igazolást a gyógypedagógia alapszakos jelentkezésnél. http://ak.nyme.hu/felveteli/?page_id=32 (utoljára letöltve: 2016. január 3.)

⁷ Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

⁸ Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

⁹ Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar

¹⁰ 2016. január 1-jétől a Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kara a Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Kar nevet viseli.

¹¹ A = itt alapképzés

¹² N = nappali

¹³ A = itt állami

¹⁴ K = költségtérítéses

¹⁵ L = levelező

<i>Intézmény</i>	<i>Képzéstípus</i>	<i>Munkarend</i>	<i>Finanszírozás</i>	<i>Szak</i>	<i>Keretszámok</i>
SZE-AK	A	L	K	gyógypedagógia	
SZTE-JGYPK	A	N	A	gyógypedagógia	15–60
SZTE-JGYPK	A	N	K	gyógypedagógia	
SZTE-JGYPK	A	L	A	gyógypedagógia	15–40
SZTE-JGYPK	A	L	K	gyógypedagógia	

1. táblázat: Gyógypedagógia alapszakot indító intézmények (2016 szeptemberére hirdetett képzések)

Ausztriában hat szakfőiskola FH¹⁶ Kärnten, FH Wiener Neustadt, FH Gesundheit, FH Gesundheitsberufe Oberösterreich, FH Joanneum és FH Campus Wien, hirdet alapszakos logopédusképzést. Az osztrák hallgatók csak nappali munkarendben és önköltségen tanulhatnak. Mivel a logopédia önálló alapképzési szak, így a keretszám is jobban átlátható, mint Magyarországon. Azonban pontos adat nincsen erről, mert nem minden képzőintézmény ad erről információt, az évenkénti 80 férőhely csak tájékoztató jellegű (2. táblázat).

	<i>FH Kärnten</i>	<i>FH Wiener Neustadt</i>	<i>FH Gesundheitsberufe OÖ</i>	<i>FH Joanneum</i>	<i>FH Gesundheit</i>	<i>FH Campus Wien</i>
képzési idő	6 sz. ¹⁷	6 sz.	6 sz.	6 sz.	6 sz.	6 sz.
létszám	14	n.a. ¹⁸	18	12	18 (kétévente)	20
képzés típusa	nappali	nappali	nappali	nappali	nappali	nappali
diploma	BA	BA	BA	BA	BA	BA
elméleti képzés	113,5 kredit	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
gyakorlati képzés	56 kredit	45 kredit	45 kredit	48 kredit	55 kredit	48 kredit
szakdolgozat	10,5 kredit	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
gyakorlat kezdete	2. sz.	2. sz.	1. sz.	2. sz.	1. sz.	2. sz.
képzési díj	363,36 € /sz.	n.a.	n.a.	n.a.	363,36 € /sz.	363,36 € /sz.

2. táblázat: Logopédusképzés Ausztriában

Alapvető különbség két ország között, hogy a magyar gyógypedagógus alapszakos képzés 8 félévig tart, míg Ausztriában 6 szemeszteres. A stúdium diplomamunka készítésével, védésé-

¹⁶ FH = Fachhochschule (szakfőiskola)

¹⁷ sz. = szemeszter

¹⁸ n.a. = nincs adat

vel és záróvizsgával zárul mindkét országban. Magyarországon *gyógypedagógus logopédia szakirányon* a végzettség megnevezése, míg Ausztriában *diplomázott logopédus*.

Az alapszakos diplomások számát egyik országban sem ismerjük pontosan. Az intézmények többsége nem szolgáltat információt arról, hogy hány logopédus végez évente. Hazánkban 2008-ban kelt életre *A felsőoktatási szolgáltatások rendszer szintű fejlesztése* c. kiemelt projekt, melynek keretében megvalósult a Diplomás Pályakövető Rendszer¹⁹. Az ehhez kapcsolódó tájékoztatási felület, a www.felvi.hu sem részletezi ezeket: a 2009/2010-es tanévben 528 fő, a 2011/2012-esben pedig 633 fő kapott alapszakos gyógypedagógus diplomát. Ezek a számok minden képzőintézmény adatait magukba foglalják, valamint azt sem lehet megállapítani, hogy a sokaságból hány fő szerzett logopédusként diplomát, mert az összes szakirányt tartalmazzák a fenti értékek.

A felsőoktatási intézmények Alumni egységei végzik el a DPR²⁰ feladatokat. A végzett hallgatók a kérdőíveket önként töltik ki, így nem kapunk teljes képet az egy adott évben végzettek számáról. A rendelkezésre álló információkat a 3. táblázat dolgozza fel.

	<i>ELTE-BGGYK</i> <i>21</i>	<i>KE- PK</i>	<i>SZE- -AK</i>	<i>SZTE- JGYPK</i>	<i>FH Kärnten</i>	<i>FH Wie- ner Neustadt</i>	<i>FH Gesund- heits-berufe OÖ</i>	<i>FH Joan- neum</i>	<i>FH Gesund- heit</i>	<i>FH Campus Wien</i>
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	15	n.a.	n.a.	n.a.
2014	62*	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	19	n.a.	n.a.	n.a.
2013	56**	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	20	n.a.	n.a.	n.a.
2012	207***	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	65****	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2010	44****	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

*alapképzés (BA/BSc) gyógypedagógus, logopédia szakirányon és második szakirányon, valamint főiskolai képzés gyógypedagógus, logopédia szakos tanár vagy/és terapeuta, továbbá szakirányú továbbképzés gyógypedagógus, logopédia szakirányon

**alapképzés (BA/BSc) gyógypedagógus logopédia szakirányon, főiskolai képzés gyógypedagógus, logopédia szakos tanár valamint főiskolai képzés gyógypedagógus, logopédia szakos tanár és terapeuta

***bachelor gyógypedagógia szak és főiskolai logopédia szak együtt

**** bachelor gyógypedagógia szak (logopédia szakirányon) és főiskolai logopédia szak együtt

3. táblázat: Alapszakos diplomát szerzett logopédusok száma évenkénti bontásban

¹⁹ http://www.felvi.hu/felsooktatasisimuhely/dpr/hazai_dpr/tarsadalmi_megujulas_operativ_program (utoljára letöltve: 2016. április 10.)

²⁰ Diplomás Pályakövető Rendszer

²¹ forrás: Az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karának önértékelése. MAB Intézményakkreditáció. 2014.

A fenti táblázatból jól látható, hogy nemcsak a magyar, hanem az ausztriai felsőoktatási intézmények sem adnak pontos statisztikát a végzett logopédusok számáról. Évenkénti adatokat csak a Fachhochschule Gesundheitsberufe Oberösterreich Alumni hírmondójában találunk²². A többi osztrák főiskola, bár működtet ilyen egységet, nem tudósít arról, hogy egy adott évben hány fő végzett logopédusként. Ezek ismeretében nem kapunk teljes képet arról, hogy a beiratkozott hallgatók közül hányan és milyen időkereten belül végzik el sikeresen a képzést. A tájékoztató anyagok között azonban mindig szerepelnek a továbbtanulási lehetőségek, akár az ausztriai, akár a magyar intézmények honlapjait böngésszük.

Mesterképzés

Magyarországon még nem hirdettek meg logopédia mesterképzési szakot, így az alapszakos diplomás logopédusok a gyógypedagógia mesterszakon vagy más tudományterülethez tartozó szakon is folytathatják tovább tanulmányaikat (pl. kriminológia, komplex rehabilitáció, kisebbségpolitika, mentálhigiénés és családterápia, beszédtudomány, nyelv- és beszédfejlesztő, neveléstudományi mesterképzési szakon). A gyógypedagógia mesterszakot egyedül az ELTE BGGYK indítja nappali vagy levelező munkarendben. Évente legalább 25, legfeljebb 155 hallgató iratkozhat be²³ (4. táblázat).

<i>Képz. szint</i>	<i>Munkarend</i>	<i>Fin. forma</i>	<i>Meghirdetett képzés</i>	<i>Önköltség (félév)</i>	<i>Képz. idő (félév)</i>	<i>Kapacitás min. < max.</i>	<i>Képz. terület</i>
M	N	A	gyógypedagógia	támogatott	3	8 < 20	PED
M	N	K	gyógypedagógia	375 000 Ft	3	1 < 15	PED
M	L	A	gyógypedagógia	támogatott	3	15 < 98	PED
M	L	K	gyógypedagógia	325 000 Ft	3	1 < 22	PED

4. táblázat: ELTE BGGYK-n 2016 szeptemberében induló gyógypedagógia mesterszakos képzések

²² lásd: <http://www.fh-gesundheitsberufe.at/newsletter/> (utoljára leöltve 2016. április 10.)

²³ www.felvi.hu

Az ELTE adatai alapján 2010-ben 38 fő szerzett egyetemi diplomát, 2011-ben 14 fő egyetemi, illetve 26 mesterszakos oklevelet kapott²⁴. 2012-ben heten vettek át egyetemi, hatvanheten mesterdiplomát. Egy évvel később 62 fő kapott okleveles gyógypedagógus címet. 2014-ben 1 fő lett okleveles gyógypedagógus, 56 hallgató végzett okleveles gyógypedagógusként gyógypedagógiai terápia szakirányon.

Az ELTE BGGYK a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottsághoz benyújtotta a klinikai logopédia mesterszak indítására vonatkozó kérelmet és dokumentációt, de a bizottság nem támogatta ennek létrehozását²⁵.

Ausztriában két képzőhely ad okleveles logopédus végzettséget. Az egyik a FH Campus Wien, ahol a képzés inkább a magyar gyógypedagógia mesterszakhoz hasonló felépítésű. A felsőoktatási intézmény Advanced Integrative Health Studies mesterképzésre jelentkezhetnek a hallgatók, és dietetika, logopédia, ergoterápia, ortopédia vagy pszichoterápia szakon diplomázhatnak négy szemeszter elvégzése után. A másik képzőhely a Donau-Universität Krems, ahol lehetőség van logopédia mesterszakot hallgatni öt féléven keresztül, majd diplomázni. Az egyetem két szakirány elvégzését kötelezővé teszi. A mintatanrend kifejezetten logopédiai témájú tantárgyakat sorol fel, így a képzés szakmaspecifikus ismeretek elmélyítését biztosítja. Arról egyik egyetem sem számol be, hogy hányan diplomáznak logopédiából.

A mesterképzést végzett hallgatók jogosultak mindkét országban doktori képzésre jelentkezni. Magyarországon a neveléstudományok, Ausztriában pedig a medicínalis doktori programhoz való csatlakozásra nyílik lehetőség.

Továbbképzések

Magyarországon a közoktatásban dolgozó logopédusok hétévente 120 kreditpontos továbbképzésre kötelezhetők²⁶. Ezt szakirányú továbbképzések vagy akkreditált továbbképzések elvégzésével teljesíthetik. A szakirányú továbbképzésekhez a 60, 90 és 120 kreditpontos képzések, az új szakirány elvégzése és a pedagógus szakvizsga tartozik. Az akkreditált pedagógus-továbbképzéshez különböző óraszámú tanfolyamok tartoznak.

Hazánkban az egészségügyben igen kevés logopédus dolgozik. Az egészségügyi dolgozók továbbképzésének rendjét a 63/2011. (XI. 29.) NEFMI rendelet szabályozza. A jogszabály szerint öt évenként 150 kreditpontnyi képzést kell teljesíteniük. A rendelet a logopédu-

²⁴forrás: Az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karának önértékelése. MAB Intézményakkreditáció. 2014

²⁵ <http://www.mab.hu/web/images/doc/kiadvanyok/Ertesito2015-2.pdf> (utoljára letöltve: 2016. január 3.)

²⁶ lásd 277/1997 (XII.22.) Korm. rendelet 5. §-a

sokat és a gyógypedagógusokat mint egészségügyi dolgozókat nem említi meg az 1. sz. mellékletében.

Ausztriában a logopédusképzés a medicinális területhez tartozik. Ennek értelmében az egészségügyi és műszaki szakmák továbbképzését szabályozó jogszabály részletezi a továbbképzési lehetőségeket, és háromévente 100 kreditpontnyi képzés elvégzését írja elő²⁷. A logopédusok számos lehetőség közül választhatnak: szakmaspecifikus továbbképzés, vizsga, vezetői tevékenység, szakmai előadás megtartása, oktatói tevékenység, publikáció, szakmai rendezvény szervezése, szakmai munkaközösségben való részvétel, tudományos tevékenység, szupervízió, hospitálás, esetismertetés. Ez a széles spektrum lehetőséget ad, hogy érdeklődésüknek és szakmai tevékenységüknek megfelelően mélyítsék ismereteiket. Látható, hogy Ausztriában az a cél, hogy szakmai tartalmakkal megtöltött továbbképzéseket végezzenek el a logopédusok.

Összegzés

A magyarországi és az ausztriai logopédusképzés és -továbbképzés összehasonlítása során alapvető különbségek jelentkeztek. Az eltérések mind az alapképzésben, mind a mesterképzésben és ezt folytatva a továbbképzések összehasonlításánál is megmutatkoztak. Ennek rövid összefoglalóját az 5. táblázat tartalmazza.

	MAGYARORSZÁG	AUSZTRIA
KÉPZÉSI TERÜLET	<i>Pedagógus</i>	<i>Egészségügy</i>
Jelentkezés feltételei	<ul style="list-style-type: none"> – Magyar nyelvből közép- vagy emelt szintű érettségi – Biológia / idegen nyelvből közép- vagy emelt szintű érettségi – Beszédalkalmassági vizsgálat – (írásbeli teszt + artikuláció vizsgálata) 	<ul style="list-style-type: none"> – Reifeprüfung, érettségihez hasonló vizsga (német nyelvből) – Alkalmassági vizsga – Külföldi hallgatók esetén C1 szintű, vagyis felsőfokú német nyelvtudás – Egy évnél nem régebbi, min. 16 órás elsősegély tanfolyam elvégzése – Orvosi alkalmassági vizsgálat – Erkölcsi bizonyítvány – B2 szintű, középfokú angol nyelvtudás
képző helyek	4	6

²⁷ https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/BgblPdf/1992_460_0/1992_460_0.pdf (utoljára letöltve: 2016. január 3.)

		MAGYARORSZÁG	AUSZTRIA
KÉPZÉSI TERÜLET		<i>Pedagógus</i>	<i>Egészségügy</i>
	képzési rend	nappali vagy levelező	nappali
	finanszírozás	támogatott és önköltséges	önköltséges
	keretszám / év	90–820	kb. 80
	képzés időtartama	8 szemeszter	6 szemeszter
	képzés zárása	diplomamunka, záróvizsga	diplomamunka, záróvizsga
	végzettség megnevezése	gyógypedagógus logopédia szakirányon	diplomázott logopédus
MESTERKÉPZÉS	képző helyek	1	2
	képzési rend	nappali vagy levelező	blended learning, levelező
	finanszírozás	támogatott vagy önköltséges	önköltséges
	keretszám / év	25–155	min.25
	képzés időtartama	3 szemeszter	5–6 szemeszter
	képzés zárása	diplomamunka, záróvizsga	diplomamunka, záróvizsga
végzettség megnevezése	okleveles gyógypedagógus logopédia szakirányon	okleveles logopédus	
TOVÁBBKÉPZÉS	időintervallum	7 évente	3 évente
	kreditpont	120	100
	lehetőségek	– szakirányú továbbképzés – akkreditált továbbképzés	– szakmaspecifikus továbbképzés – sikeres vizsga – vezetői tevékenység – szakmaspecifikus előadói tevékenység – oktatói tevékenység – publikáció – szakmai rendezvény szervezése – szakmai munkaközösségben való részvétel – tudományos tevékenység – önálló kutatás – mentorálás, coaching – szupervízió – hospitálás – esetismertetés – e-learning, irodalom tanulmányozása

5. táblázat: Magyarországi és ausztriai logopédusképzés összehasonlító táblázata

Hazánkban az alapszakot végzett logopédusok számos formában továbbképezhetik magukat. Jelenleg kilenc mesterképzési szakra, újabb szakirányra, pedagógus szakvizsgára vagy akkreditált továbbképzésre jelentkezhetnek. Mesterszakos diplomával pedig doktori tanulmányokat folytathatnak. Az Európai Unióhoz való csatlakozásunk után bármely tagországban folytathatnak rész- vagy teljes idejű képzést.

A továbbképzések elvégzésének azonban nem csupán a törvényi előírásnak való megfelelés lenne a célja, hanem az is, hogy szakmai ismereteiket a gyakorló logopédus bővítse és

praxisában alkalmazza. Az aktívan dolgozó szakembereket újabb képzésekkel, terápiákkal kellene megismertetni, és ennek az elvégzését a szakmai életútjukba be kellene számítani.

A képzési kötelezettség teljesítését ki kellene szélesíteni. Az Ausztriában alkalmazott lehetőségeket itthon is meg lehetne valósítani, akár anyagi vonzat nélkül. A hospitálások és a szakmai programok megszervezése, vagy például a szupervízió fontos részét képezi a mindennapi munkának. Ezek könnyen adminisztrálhatók, nyomon követhetők és teljesíthetők. Célszerű lenne a jogalkotónak ezt a szabályozást megismerni, és a szakmai fórumokon a logopédusokkal egyeztetni. A többféle alternatíva közül a szakembereknek így lehetőségük lenne arra, hogy érdeklődési körüknek megfelelően képezzék magukat tovább. Azonban az osztrák mintát teljes mértékben nem lehet itthon adaptálni, hiszen az háromévenként 100 kredit megszerzését írja elő, itthon pedig hét év alatt kell 120 kreditet gyűjteni. A szakmai egyeztetések során jó lenne a jogalkotóval együtt meghatározni a továbbképzések tartalmát, valamint az azokhoz kapcsolódó pontok reális értékét.

A két ország logopédusképzésnek és -továbbképzésének összehasonlítása rámutat arra, hogy az Európai Unió törekszik az egyes országok közötti különbségek összerendezésére. A valóságban azonban ez az út még nagyon hosszúnak bizonyul. Nem arra kellene törekedni, hogy teljes mértékben minden egymással harmonizáljon, hanem a jó gyakorlatokat kellene széles körben elterjeszteni, és a jövőben továbbvinni.

BIBLIOGRÁFIA

- Fehérné Kovács Zsuzsanna (2005). A magyar logopédusképzés aktuális kérdései. *Beszédgyógyítás* 16/1. pp. 1–4.
- Kozma Tamás – Rébay Magdolna (szerk.) (2008). *A bolognai folyamat Közép-Európában*. Budapest: Új Mandátum Kiadó.
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99700277.KOR [2016. január 3.]
- 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről. http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=102184.263634 [2016. január 3.]
2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről. http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100190.TV [2016. január 3.]
- 63/2011. (XI. 29.) NEFMI rendelet az egészségügyi szakdolgozók továbbképzésének szabályairól. http://jogszabalykereso.mhk.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=141916.574277 [2016. január 3.]

- Az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karának önértékelése. MAB Intézményakkreditáció. 2014. http://www.barczy.elte.hu/letoltesek/documents/D%C3%A9k%C3%A1ni_Hivatal/Dokumentumok/ELTE_BGGYK_onertekeles_2014.pdf [2016. április 10.]
- Akkreditációs Értesítő. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság Hivatalos Lapja. 20. évfolyam 2. szám. 2015. szeptember. <http://www.mab.hu/web/images/doc/kiadvanyok/Ertesito2015-2.pdf>
- Ausztriai egészségügyi és műszaki szakmákat szabályozó szövetségi törvény. https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/BgblPdf/1992_460_0/1992_460_0.pdf [2016. január 3.]
- Donau-Universität Krems logopédia mesterképzési szak tematikája. http://www.donau-uni.ac.at/imperia/md/content/department/kmbt/mtd/logop_die/logo.interestinneninformationen.26022015.pdf [2015. március 7.]
- Donau-Universität Krems tájékoztatója. http://www.donau-uni.ac.at/imperia/md/content/studium/umwelt_medizin/zqsg/logopaedie/lehrplan.pglo.03.03.08.pdf [2015. március 7.]
- Egészségügyi és műszaki szakmák továbbképzését szabályozó jogszabály. <http://www.logopaediaustria.at/images/Dokumente/MTD-CPD-RichtlinienVollversion.pdf> [2015. március 7.]
- FH Campus Wien tájékoztatója. https://www.fh-campuswien.ac.at/fileadmin/redakteure/Studium/03_Gesundheit/b_Logopaedie/Dokumente/Logopaedie_Infolder.pdf [2016. január 3.]
- FH Campus Wien Advanced Integrative Health Studies mesterszak tájékoztatója. https://www.fh-campuswien.ac.at/fileadmin/redakteure/Studium/03_Gesundheit/ml_AIHS/Dokumente/ML_Advanced_Integrative_Health_Studies_Infolder.pdf [2016. január 3.]
- FH Gesundheit tájékoztatója. https://www.fhg-tirol.ac.at/data.cfm?vpath=pdf-downloads/curriculum-matrix_logo_bsc_14_2014-03-26 [2016. január 3.]
- FH Gesundheitsberufe Oberösterreich Alumni hírmondói. <http://www.fh-gesundheitsberufe.at/wp/wp-content/uploads/2015/01/Newsletter-FH-Gesundheitsberufe-OOE-Ausgabe-Dezember-2015.pdf> [utoljára letöltve 2016. április 10.]
- http://www.fh-gesundheitsberufe.at/wp/wp-content/uploads/2015/01/externer_Newsletter_FHGOOE_Ausgabe_Dezember_2014.pdf [2016. április 10.]
- http://www.fh-gesundheitsberufe.at/wp/wp-content/uploads/2015/03/externer_Newsletter_FHGOOE_Ausgabe_Dezember_2013.pdf [2016. április 10.]

- FH Gesundheitsberufe Oberösterreich tájékoztatója. <http://www.fh-gesundheitsberufe.at/fileadmin/downloads/modulplaene-download-PDF/Modulplan%20Logopaedie.pdf> [2016. január 3.]
- FH Joanneum tájékoztatója. http://www.fh-joanneum.at/global/show_document.asp?id=aaaaaaaaajnsmsg&download=1 [2016. január 3.]
- FH Kärnten tájékoztatója. http://www.fh-kaernten.at/fileadmin/media/gesundheit-soziales/EINL%C3%84GEBL%C3%84TTER_FOLDER/bachelor/EB_LOGOPAEDIE.pdf [2016. január 3.]
- FH Wiener Neustadt tájékoztatója. [http://www.fhwn.ac.at/media/17748dd3-3931-4f3e-94e8-4413ca872735/Dokumente/Folder/Studiengaenge/Gesundheit/Bachelor%20Logopaedie%20\(v12-%202015-1-26\)_Screenversion_pdf](http://www.fhwn.ac.at/media/17748dd3-3931-4f3e-94e8-4413ca872735/Dokumente/Folder/Studiengaenge/Gesundheit/Bachelor%20Logopaedie%20(v12-%202015-1-26)_Screenversion_pdf) [2016. január 3.]
- Osztrák Egészségügyi Minisztérium brosúrája. http://bmg.gv.at/cms/home/attachments/2/9/2/CH1002/CMS1286285894833/gesundheitsberufe_20141022.pdf [2016. január 3.]
- www.ak.nyme.hu/index.php?id=atfk&L=1
- www.barczy.elte.hu
- www.doktori.hu
- www.felvi.hu
- www.jgypk.u-szeged.hu/tanszek/gyogypedagogia/
- www.pk.ke.hu/egysegek/gyogypedagogiai-intezet

HORVÁTH, MARIANN

COMPARISON OF SPEECH THERAPIST TRAINING IN HUNGARY AND AUSTRIA

With entering the European Union students have more opportunities to do all or part of their studies abroad. The interoperability between the education systems and accepting each other's degrees make it easy for them to study and work in a foreign country. The essay aims to introduce the structure and the possibilities of studying speech therapy in Austria and in Hungary. These can be bachelor and master studies, post-graduate and further education opportunities.